

Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2015

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

En sammanfattning av prognosen
för arbetsmarknaden 2016

Den västsvenska konjunkturen förstärks

Arbetsförmedlingens prognosundersökning visar på en optimism på bred front i hela näringslivet i Västra Götalands län, vilket förväntas leda till ökad sysselsättning bland länets arbetsgivare. Undersökningen visar att företag inom samtliga branscher är betydligt mer positiva om framtidsutsikterna jämfört med tidigare. Det är företagen inom byggsektorn som har störst optimism inför marknadsutvecklingen, följt av företag i den privata tjänstesektorn. Utvecklingen inom industrin har förstärkts successivt under hela året. Av Arbetsförmedlingens prognosundersökning framgår att den västsvenska industrin är betydligt mer positiv än industrin i riket generellt. Rekryteringsbehoven inom offentlig sektor ökar, samtidigt är bristen på utbildad och kvalificerad personal som mest påtaglig just där.

Störst påverkan på arbetsmarknaden fram till slutet av 2016, men framförallt på lite längre sikt är de stora flyktingströmmarna till Sverige. Fram till slutet av september 2015 hade befolkningen i Västra Götalands län ökat med närmare 5 100 personer, varav mer än hälften utgjordes av inflyttning från utlandet. Den stora ökningen av asylsökande ger i det korta perspektivet en ökad efterfrågan på arbetskraft inom offentlig sektor, men också i förlängningen i privat sektor. Den stora befolkningsökningen kommer att öka den redan ansträngda bostadsbristen i tillväxtregioner. Satsningar på infrastruktur och husbyggande blir mer akut. Flyktingmottagandet förväntas leda till en högre BNP-tillväxt kommande år, framför allt genom ökade kostnader för offentlig sektor. Den förändrade demografin, med en minskning av inrikes födda i arbetsför ålder, som nu kompenseras av nyanlända är långsiktigt mycket positiv. Om integrationen av de nyanlända kan förbättras leder den ökade befolkningen till högre tillväxt, ökad sysselsättning och lägre arbetslöshet både i det korta och långa perspektivet. Framför allt ger det förutsättningar att bibehålla nuvarande nivå på välfärden i Sverige.

Sysselsättningsutvecklingen i länet är god även under 2016

Det goda arbetsmarknadsläget påverkar sysselsättningen positivt med ökad sysselsättning. Bedömningen är att antalet sysselsatta i länet kommer att öka både under 2015 och 2016. Sysselsättningsprognosen för åren 2015 och 2016 är en ökning med 20 000 personer, varav 9 000 personer 2015 och 11 000 personer 2016. Sett i ett riksperspektiv har länet en stark arbetsmarknad, vilket till stor del beror på att Göteborgsregionen har god tillväxt. En stor del av de nya

arbetstillfällena kommer inom offentlig och privat tjänstesektor. Även om bygg- och anläggningsbranschen går på högvarv utgör sysselsättningsökningen där inte så stor andel av den totala ökningen. Industrin i Västra Götaland förväntas få en något ökad sysselsättning, även om den ökade produktionen inom industrin i första hand leder till ökad sysselsättning inom privat tjänstesektor.

Arbetslösheten i länet fortsätter att minska under 2015 och 2016

Under 2015 har arbetslösheten i länet fortsatt att minska, men med en något avtagande takt. På grund av de stora flyktingströmmarna görs nu bedömningen att minskningstakten avtar ytterligare under 2016. I slutet av 2014 var 60 000 personer inskrivna som arbetslösa i Västra Götalands län. Motsvarande siffra 2015 bedöms bli 57 500, en minskning med 4,3 procent. Även om konjunkturen förstärks är bedömningen att arbetslösheten sista kvartalet 2016 hamnar på 57 000 personer, vilket motsvarar en minskning med ytterligare 0,9 procent. Att arbetslösheten inte minskar mer, trots ökningen i sysselsatta beror på en större arbetskraft till stor del beroende på ökad nettoinvandring.

Fortsatt stora utmaningar på länets arbetsmarknad

Utmaningarna på arbetsmarknaden i Västra Götalands län är fortsatt stora. Länets arbetsmarknad har i en rad rapporter från Arbetsförmedlingen beskrivits som tudelad. Det finns en stark efterfrågan på personer med särskilda yrkeskompetenser hos de arbetsgivare som har rekryteringsbehov, men den efterfrågade kompetensen går inte alltid att hitta bland de inskrivna arbetslösa. En starkare konjunktur där arbetsmarknaden ställer allt hårdare krav på utbildning och yrkeserfarenhet ger den något paradoxala situationen att arbetsgivare inte finner den kompetens de efterfrågar samtidigt som många personer är arbetslösa. Brist på arbetskraft riskerar att hämma sysselsättningsutvecklingen och bromsa tillväxt och välfärdens finansiering. Brist-situationer finns inom en rad yrkesområden, exempelvis inom teknik och data, bygg och anläggning och för många yrken inom offentlig verksamhet.

Arbetsmarknadspolitikens utmaningar att sänka arbetslösheten är stora även i en starkare konjunktur. Med en relativt hög arbetslöshet kommer konkurrensen om många av de lediga jobben att vara stor. De som har svårare att hitta ett arbete har en fortsatt tuff situation, med stor risk att hamna i långa tider av arbetslöshet. Det är personer med högst förgymnasial utbildning, personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, arbetslösa personer i åldern 55-64 år, samt utomeuropeiskt födda personer som är identifierade som de grupper som i genomsnitt har en särskilt utsatt situation på arbetsmarknaden. Det är mycket viktigt att stärka individer inom dessa grupper för att öka deras möjligheter att komma ut i arbete.

De senaste årens höga nettoinvandring har ökat arbetskraftens storlek och påverkat sysselsättningsutvecklingen positivt i länet. Detta har lindrat den befarade effekten som en åldrande befolkning har på försörjningskvoten. Den har också bidragit till att gruppen utomeuropeiskt födda har vuxit mest bland de inskrivna arbetslösa. En växande del av länets arbetslösa är födda utanför Europas gränser. Gruppen är långt ifrån homogen och för att säkerställa en väl fungerande integration av dessa personer ställs stora krav på arbetsmarknadspolitiken. Verkningsfulla instrument för att matcha kompetensen hos denna grupp med framtidens efterfrågan på arbetsmarknaden måste tas fram.

Prognosen i sin helhet finns att läsa på vår
webbplats: arbetsformedlingen.se/prognoser